

Szöttesek a zombori múzeumban

Szöttesekkel délről északra elnevezéssel nyílt kiállítás tegnap a piroti és sztapári čilimekből a zombori Városi Múzeumban. A gyűjteményt korábban nagy sikerrel mutatták be Pirotnban.

A szerbiai népművészet jelentős alkotásai közé tartozik a sztapári és a piroti čilim (kilim), vagyis szöttek. Az utóbbi már a szellemi örökség részeként tartják nyilván, és ezt szeretnék a zombori kézimunkázó nők elérni a sztapári szöttek esetében is. Az Etnohálózat (Etno mreža) szerveződés Ausztrália belgrádi nagykövetsége közreműködésével összekapcsolta a két város népművészeit. A *Zlatne ruke Somborke* és a hódásági *Lenka* egyesület tagjai és a sztapári *Staparka* egyesület szövönői egy intenzív tanfolyamot követően immár önállóan készítenek a messze földön híres szötteket. A belgrádi Iparművészeti Kar és a zombori múzeum szakembereinek közreműködésével megtervezték az első, sztapári motívumokkal díszített használati tárgyakat, poháralátéteket, terítőket, amelyeket reprezentatív protokolláris ajándékként mutattak be a szerb kormány, a tartományi adminisztráció és a külügyminisztérium illetékeseinek.

Amíg a régi, Pirotnban hagyományos szöttek zömmel mértani alak-

zatokat mutatnak, addig a sztapárit virágmotívumok díszítik. Az országban más vidéken is megjelenik a virágmotívum, ezektől meg abban különbözik a sztapári rózsza, hogy több szint használunk kidolgozása során. Máshol ugyanis legfeljebb három színből szövik a virágmotívumot, Sztapáron 4–6, vagy még több szín jeleníti meg a rózsát, ami sokkal precízebb kidolgozást követel, egyben növeli a termék szépségét és értékét.

A már antikvitásnak számító és újonnan készült szötteket bemutató tárlat megnyitóját **Violeta Jovanović**, az Etno mreža igazgatóbizottságának elnöke moderálta, és ő fordította **Melinda Rio**, Ausztrália szerbiai nagykövetségének első titkára és konzulja szavait.

– Nagykövetségünk fölismerte a hagyományos szerbiai szöttek hagyományörző, kulturális és gazdasági lehetőségét, és ennek a fölismerésnek a nyomán jött létre Szerbia legdélebbi és legészakabbi régiójának kapcsolata Pirotn és Zombor együttműködése révén, és ennek keretében valósult meg a kilimkészítést ösztönző projektum is. Támogatjuk a nők nagyobb közéleti szerepvállalását, mind a politikai, mind a gazdasági életben, és úgy tartjuk, a kézművesség is kitérés lehetőséget nyit gazdasági önállósodásuk

A kiállítás megnyitójának résztvevői

felé, miközben embereket és kultúrákat összekötő missziót is teljesít – mondta Melinda Rio.

A kiállítást hivatalosan megnyitó **Saša Todorović** polgármester azzal kezdte beszédét, hogy egy mondat szerint Zomborról azt tartják, hogy csupán egy település Sztapár mellett, vagyis ami Sztapáron van, az Zomborban nincsen.

– Ezzel a projektummal azt is bizonyítani kívántuk, hogy a város életet kívánja a falun létrehozott értékeket. Amikor piroti kollégámmal együttműködési egyezményt kötöttünk Pirotn község és Zombor város között az ausztrál nagykövetség, ott a piroti és a sztapári čilimek

mellett a bezdáni selyemdamasztot is láttam kiállítva. Talán a sors fintora, hogy saját értékeinkre egy ilyen távoli ország hívta föl a figyelmünket, és sarkallt ennek a potenciálnak a kihasználására, és emiatt hálásak vagyunk az ausztrál nagykövetségnek – hallottuk a polgármestertől.

Violeta Jovanović köszönetet mondott a čilimkészítő projekt minden résztvevőjének és támogatóinak, majd közölte, hogy alig egy hónap múlva háromnapos műhelymunkát tartanak Sztapáron a régió szövönőinek.

A *Zombori nyár* rendezvénysorozat keretében nyílt kiállítás vasárnapig látogatható. ■ JJ